

УДК 005.8

СВІТОВА ПРАКТИКА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ - «LIFELONG LEARNING» - ОСВІТА ЧЕРЕЗ ВСЕ ЖИТТЯ.

Колесніков О.Є., Миколюк О.М. Гогунський В.Д.

Одесский национальный политехнический университет

Визначальною парадигмою сучасної освіти є розвиток системи безперервного, цілеспрямованого навчання фахівців в галузі післядипломної підготовки і проходження спеціальних освітніх програм за вибором організацій і особистим бажанням фахівців [1]. Необхідність навчання «через все життя» обґрунтовується швидкими темпами зміни економічних умов, технологічних систем, а відтак – і нагальними потребами щодо орієнтації у зростаючому обсязі нових даних і знань [2]. Упродовж всієї трудової діяльності фахівці повинні мати можливість визначити область дефіциту своїх знань і компетенцій, щоб спрямувати свої пошуки на визначення шляхів подолання дефіциту знань та задоволення освітніх потреб відповідно до умов кар'єрного росту та особистісного удосконалення і розвитку. Рекомендації Європейської комісії “Перетворимо Європейський простір безперервної освіти в реальність” навчання через все життя визначається як “всі навчальні заходи, що проводяться протягом усього життя, з метою поліпшення знань, навичок і компетенцій, як в інтересах особистого, громадянського та соціального розвитку, і / або для роботи” [3]. Реалізація нового закону “Про освіту України” також передбачає створення умов для навчання через все життя.

Формування відкритості безперервної освіти орієнтує навчальні заклади на адаптацію діяльності до вимог практики шляхом створення умов навчання і підвищення рівня кваліфікації працюючих фахівців та вільних слухачів [4]. При цьому зростає роль індивідуального навчання. Слухачі і групи слухачів мають різний рівень освіти і професійної підготовки, відрізняються рівнем мотивації і ставленням до освіти, життєвим досвідом. Для розв'язання цього протиріччя слід створювати нові факультети, центри, програми і спеціальні тренінги для якісного надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації. Відкритість навчальних установ та освітніх систем реалізується через різні за змістом та спрямованістю освітні та наукові програми і тренінги [5].

Зміна парадигми освіти стала проявлятися останнім часом, особливо в розходженні між розумінням і прийняттям в практиці викладання різних систем цінностей, нових методів навчання і методів оцінки успішності навчання, а не тільки в формуванні різних наборів компетенцій, які необхідні персоналу для успіху компаній в турбулентному середовищі [6].

Навчання “через все життя” стало популярною темою наукових досліджень і практичних розробок у світі. Пошук у Google за ключовими словами “Lifelong learning” показав мільйони знайдених Веб-сторінок (табл. 1).

Таблиця 1 - Кількість Web сторінок у Google за ключовими словами “Lifelong learning”

Атрибути пошуку у Google за ключовими словами	Мова запити	Кількість web сторінок, млн
Lifelong learning	en	18,6
Lifelong learning in USA	en	1,3
Lifelong learning in Europe	en	1,4
Lebenslanges Lernen in Deutschland	de	0,539
Apprentissage à vie en Français	fr	13,1
Lifelong learning in UK (England)	en	2,65
Lifelong learning in China	en	0,978
终身学习在中国 (China)	cn	2,88
Lifelong learning in India	en	1,01
भारत में आजीवन सीखने (India)	in	0,132
Lifelong learning in Japan	en	0,894
日本における生涯学習 (Japan)	jp	22,4
Навчання через все життя (Ukraine)	ua	1,5
Навчання впродовж життя (Ukraine)	ua	0,437

Серед знайдених Веб сторінок є тисячі книг, статей і методичних матеріалів, які з різних ракурсів висвітлюють проблему “Lifelong learning”. Значна частка Інтернет матеріалів присвячена рекламним проспектам щодо надання послуг і ресурсів для різних аспектів сприяння безперервному навчанню. Незаперечними лідерами щодо відображення теми “Lifelong learning” на Веб сторінках у Інтернет просторі є країни: Японія (більше 23 млн), Франція (13,1 млн), Китай (майже 4 млн), Англія (2,65 млн) (табл. 1).

Принципи безперервної освіти в контексті безперервного навчання - “lifelong learning” - є систематизуючими. Навчальні заклади та представники промисловості повинні переглянути оцінки ролі і місця безперервної освіти в житті кожного професіонала і суспільства в цілому. Слід відійти від фокусу на «енциклопедичний» зміст навчання, від перевантаження навчальним матеріалом. Освіта повинна формувати компетенції фахівців майбутнього. Сучасна парадигма освіти: «Знання на все життя» - трансформується за вимогами часу у нову форму освіти: «Знання через все життя» [3].

Переваги безперервної освіти відображаються в соціальній практиці (соціальний аспект), а також в області розвитку особистісних якостей студентів (аспект індивідуальності). Перший аспект пов'язаний зі створенням системи безперервної освіти, другий - із прийняттям людиною нових індивідуальних знань і компетенцій, які трансформуються у професійні досягнення. Це дозволяє закріпити у суспільстві зв'язок відповідальності суспільства і

особистості за поліпшення освітніх технологій та методів [6].

Гостра потреба підприємств і організацій в рамках безперервної освіти персоналу, визнається в якості актуальної проблеми, у зв'язку з поширенням науково-технічних досягнень і професійних вимог до характеру роботи. Формат освіти через все життя розуміється як сукупність методів навчання і організаційно-технічного процесу навчання поліпшення, що змінює теоретичні засади формування змісту освіти і методів представлення та закріплення навчальних елементів [4].

Але, незважаючи на загальні міркування щодо ефективності безперервної освіти немає моделей, які відображають її ефективність і необхідність [7]. Після здійснення будь-яких заходів, що здійснюються в рамках проектів, ми можемо розглянути загальну проблему підвищення компетентності у виконавців проекту та зацікавлених сторін [8 - 18]. Такі дослідження на основі типових структур взаємодії знань при підготовці управлінських кадрів дозволять теоретично обґрунтувати ефективність і доцільність продовження навчання з отриманням нових знань і набуттям компетенцій персоналу у разі дефіциту знань, які необхідні для реалізації унікальних проектів.

Список літератури

1. Bosco, J. Lifelong learning: what? why? How? [Electronic resource]. - 2007. – 8 с. Available at: <http://bomepages.wmich.edu/~bosco/docs/LifolongLearoing-2.pdf> (Accessed: 06.2016).
2. Convergence of knowledge in project management / S.D. Bushuyev, D.A. Bushuyev, V.B. Rogozina, O.V. Mikhieieva // Proceedings of the 2015 IEEE 8th International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems: Technology and Applications, IDAACS 2015. – PP. 496 – 500.
3. Making a European Area of Lifelong Learning a Reality. [Electronic resource] // Commission of the European Communities. - Brussels, 2001. – P. 40. Available at: http://aei.pitt.edu/42878/1/com2001_0678.pdf (Accessed: 02.02.2016).
4. Колесников, А.Е. Формирование информационной среды университета для дистанционного обучения / А.Е. Колесников // Управління розвитком складних систем. – 2014. - № 20. – С. 21 – 26.
5. Sherstyuk, O. The research on role differentiation as a method of forming the project team [Text] / O. Sherstyuk, T. Olekh, K. Kolesnikova // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – 2016. - № 2/3 (80). – С. 63 – 68. Available at doi: <http://dx.doi.org/10.15587/1729-4061.2016.65681>
6. Kvasz, L. Kuhn's Structure of Scientific Revolutions between sociology and epistemology [Text] / L. Kvasz // Studies in History and Philosophy of Science. – 2014. – Vol. 46. – P. 78 – 84. [doi:10.1016/j.shpsa.2014.02.006](https://doi.org/10.1016/j.shpsa.2014.02.006)
7. Otradskaya, T. Development process models for evaluation of performance of the educational establishments [Text] / T. Otradskaya, V. Gogunskii // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. - 2016. - № 3/3 (81). – С. 12 – 22. Available at doi: <http://dx.doi.org/10.15587/1729-4061.2016.66562>

Додаткові джерела

8. Vaysman, V.A. The planar graphs closed cycles determination method / V.A. Vaysman, E.V. Kolesnikova, D.V. Lukianov // *Праці Одеського політехнічного університету*. – 2012. - № 1 (38). – С. 222-226 doi:10.13140/RG.2.1.1880.9687
9. Колесникова, Е.В. Теория проектного управления: закон контроля параметров риска / Е.В. Колесникова // *Вісник Одеського національного морського університету*. – 2013. - № 3. – С. 220-232 doi: 10.13140/RG.2.1.3391.7040
10. Колесникова, Е.В. Матричная диаграмма и «сильная связность» индикаторов ценности в проектах / Е.В. Колесникова, Т.М. Олех // *Электротехнические и компьютерные системы*. – 2012. - № 7 (83). – С. 148-153.
11. Колесникова, Е.В. Фрактальная размерность как мера трансформации серийной проектной деятельности в операционную / Е.В. Колесникова, И.И. Становская // *Тр. Одес. политехн. ун-та*. – 2013. - № 2 (41). – С. 282-288.
12. Руденко, С.В. Сетевые процессы управления проектами в контексте отображения состояний проекта / С.В. Руденко, Е.В. Колесникова, В.И. Бондарь // *Проблемы техники*. – 2012. - № 4. - С. 61-67
13. Бондарь, В.И. Проявление закона Кошкина К.В. в безнадежных проектах: признаки, свойства, результаты ВИ Бондарь, ВД Гогунский // *Управління проектами: стан та перспективи : конф.* – Миколаїв : НУК, 2009. - С. 111-112.
14. Gogunsky, V.D. Scientometric data scientific publication «Management of development of difficult systems» / V.D. Gogunsky, A.S. Kolyada, V.O. Iakovenko // *Management of development of complex systems*. – 2014. - № 19. – PP. 6 - 11
15. Oganov, A.V. Using the theory of constraints in implementing enterprise project management office / A.V. Oganov, V.D. Gogunsky // *GESJ: Computer Sciences and Telecommunications*. - 2013. - № 4 (40). – PP. 59 – 65.
16. Вайсман, В.А. Методологические основы управления качеством: факторы, параметры, измерение, оценка / В.А. Вайсман, В.Д. Гогунский, В.М. Тонконогий // *Сучасні технології в машинобудуванні*. – 2012. - № 7. – С. 160 – 165.
17. Otradskaya, T. Development process models for evaluation of performance of the educational establishments / T. Otradskaya, V. Gogunskii // *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. - 2016. - № 3/3 (81). – С. 12 – 22 doi: 10.15587/1729-4061.2016.66562
18. Гогунский, В.Д. Практические задачи измерения качества в проектах / В.Д. Гогунский, Т.М. Олех, А.Г. Оборская // *Вост.-Европ. журнал передовых технологий*. – 2012. - № 1 (11/55). – С. 6 - 8